

www.e-rara.ch

Prima pars

Prothema in Deuteronomium

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [\[Link\]](#)

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [\[Link\]](#)

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [\[Link\]](#)

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [\[Link\]](#)

Glosa ordinaria

Euenit & quando luna. xiiij. est in equinoctio uernali aut quarto de tertij mensis: illius anni esse annum solarem. r. iij. dies vsq; ad uicesimum diem secundi mensis anni secundit: ita q; primus mensis uocetur vtriusq; anni ille cuius plenitudo post equinoctium uernale prius occurrit: r sic creditur fuisse i anno egressionis israel de egypto.

Iber iste validaber bebraice: sed latine liber numeri dicitur qui inter libros. v. legis quartus obtinet locum. In quo licet ordinem historie seruat: mystice tamen intellectus innuitur. Ordinem historie seruitur: quia cum in Levitico quod est tertius de consecratione sacerdotum et vltimo sacrificio que in tabernaculo fiebant agatur: in hoc de eiusdem tabernaculi dedicatione et muneribus precipitur que in ipsa dedicatione obulerunt scribuntur. Et cum tabernaculum deponi et ad alium locum transferri debeat: qui de tabernaculo et quid efferre debeant. id est quid castris: quid gerant: quid mercede portare assignatur. Qui etiam levite: et finem quam erant misera debent in tabernaculo docetur. Conuenienter itaque post tertium Leviticum iste quartus ponitur. Mysticum etiam nobis quod in quarto loco ponitur insinuat. Sic enim inter omnes figuras quod drata est perfectio: sic quaternarius perfectio huius operis prefertur commendatur. Nam sicut quarto die facta sunt luminaria. Quarta etas sub dauid fuit robustissima: quarta etiam etas hominis. id est iuuentus inter alias fortissima: et alia multa sub quaternario constituta perfectioris sunt indicia. Ita etiam quod hoc libro numerant ostendit fortitudinis perfectio: non bi tri quod in virtute scripti proficiunt numerant. Excludunt quippe ab hoc numero pueri femine egyptii serui soli de pueris sacerdotum et levitarum primogeniti numerant. Minus quippe numeris est indignus pueri et libricus sensus. feminae laxa et dissoluta fegnesces: egyptii. id est secularis mores et seruilitatem timores. Solus israel numeratur: nec tamen omnis: sed tri qui virtute preedit ad bellum contra spiritum rituum nequicias potestatum. **N**otandum quoque nec in egypto nec post exitum statim populus dei numeratur: prius quippe egyptus deseruit: mare transiit: amalech superat: manna manducatur: et tabernaculum construunt: lex digito dei scripta suscipitur. et tunc populus dei a. xx. annis et supra numero diuino dignus computatur. In quo significatur: quod nisi quis egyptum. id est mundum et eius concupiscentias reliquerit: mare rubrum. id est baptismum sanguine christi consecratus susceperit: et templum dei per inhabitantem spiritum sanctum facit: fuerit amalech. id est lingens sanguinem. id est diabolum et vitia vitute dei superauerit corpus et sanguinem hominis peccati: et eo quod manna usus fuerit: legem quoque dei per omnia seruauerit: ad huius numeri dignitatem peruenire non poterit. Ratio quoque tribus quod quattuor locis circa tabernaculum disponunt per ternarium: ordo et numerus mansionum: societas familiarum: et cuncta ordinatio castrorum intra spiritum sacramenta. Quod enim per quattuor partes trine tribus collocantur: innuitur per quadriplicitatem mundi climata: sancte trinitatis fidem doctorum officio predestinatum. In ipsa quoque familiarum societate innuitur certa spes resurrectionis. id est quod in illa resurrectione illi tribui sue illi ordini angelorum vniuersis sociabitur quem in hac vita manens imitari per posse suo laborauerit. Catalogus quoque mansionum quas a prima que fuit in ramessis usque ad vltimam que fuit iuxta iordanem. xlii. numeramus numerum mansionum per quas ad celum ascendimus: sicut in eorum dispositionibus dicimus insinuat. Et eundem numerum in celum nostre ascensionis habemus: quem in enumeratione generationis christi descendentes a primo patriarcha matheus ponit: ut in eodem numero nos ascendere ad celum sciamus: quo christum ad beatam virginem quem ad iordanem descendisse euangelista signatur. Que virgo bene iordanis dicitur: quia pleno gurgite fluens spiritu sancti gratia redundat. Patet igitur ex supradictis hunc librum ideo dici librum numeri: quod in eo populus israel numeratur: vel catalogus mansionum pertinet. In quo intendit moyses per numerum filiorum israel qui ad iordanem descendisse dicuntur: et catalogum mansionum quibus ab egypto usque ad terram promissionis perueniunt: qui et qui itinere veniat ad celum designare. per hoc enim quod ostendit qui numerantur: ostendit qui. Per hoc quoque mansiones numerantur: ostendit quo itinere veniat. Ordo talis est: primo duces populi et populum enumerant circa tabernaculum per quadrum collocat: leuitas a numero aliorum exceptos ad ministerium tabernaculi designant. Deinde tabernaculum deditur: oblationes assignantur que in ipsa dedicatione offeruntur. Deinde balaz a rege balach ad maledicendum populum dei inducitur: postea catalogus mansionum describitur. In fine sex ciuitates ordinantur: tres citra et tres ultra iordanem ad quas confugeret qui ignorans primi sanguinem effunderet. Leuite inter tabernaculum et ceteros filios israel excubabit.

israel circubantes diuisi per aaronitas ab oriente: ⁊ caathitas ab austro: ⁊ gerfonitas ab occidente: ⁊ meraritas ab aquilo: nes significant prelatos ecclesie qui sunt meridi inter claustra: les qui per tabernaculi: quibus et in teporalib⁹ pudent: et laicos quib⁹ in spiritalibus prefunt. aaronite. i. moyses ⁊ aaron ⁊ bonū filiorū filij plicat ⁊ inuoluūt in tabernaculo secretiora: ⁊ introducentes caathitas dant eis p̄p̄rijs humer⁹ portanda inuoluta ne videntes moiant. Non enī ppalāda mysteria ecclesie: nisi summatib⁹ viris. i. moysi ⁊ aaron: qz infirmi inde scandalizarentur. vnde ⁊ liber presbytero et diacono apertus portat: ceteris clausus. Meronite ⁊ merarite qz sunt indigniores caathitis: nō proprijs humeris sed bob⁹ ⁊ plaustris portant sua onera. Quia qui vult meus esse discipulus me sequatur. q. per mortē. Et quāto quis magis vult accedere ad ipsum deū: tanto grauioꝝ incurrit psecutionē. Benedictis filijs israel: ⁊ dicitis eis. De hoc loco sumpta est benedictio quā facit episcopus duobus digitis iunctis ⁊ eleuatis. Duo digiti iuncti ⁊ eleuati significāt legē ⁊ sacerdotiū que p moysen ⁊ aaron intelliguntur. Tres versculi qui sequunt cōtinent illā trinā petitionē que fit in verbis episcopi quocunqz sint: petitur gratia spiritus sancti: vera salus: pax eterna. Deinde sequitur distinctio personarum semp his verbis: qd iste prestare dignetur qui cum patre ⁊ spiritu scto viuūt ⁊ regnat in eternum.

Prothema in Deuteronomium.

Fascicul⁹ myrrhe dilectus mihi. *Myrrha* arbor aromatica quinq; cubitis ca-
tum in altu excreſcit: cuius cortex & ra-
di & folia & oia amara ſunt. *Myrrha*
amara eſt & cadauerib⁹ apponiſ: vt ar-
ceat putredine vermiu. *Hec eſt lex ver⁹*
*in v. libris comprehenſa: amara. i. nemi-
ni parcis. vnde & marab⁹ designata eſt.*
*Appoſita cadauerib⁹. i. inueta. p. pcto-
ribus: vt corruptione criminu ab eis arceret. huius faſcicul⁹*
eſt Pentetonomius: id eſt ramuſculozum pluriu in vnum
collectio. Terminata autem lege in quattuor voluminibus
iſte quintus additus eſt: diſſuſa dicta in vnum breuiter colligens:
quedam etiam pretermiſſa ſupplens. Additus autem
eſt illis vt numero legali ſatiſſaceret. Quinarius eni numer⁹
eſt legis. quaternarius euangelij. Vnde & reſectio quinq; mi-
ſilium hominum in euangelio ad patres veteris teſtamenti ſpe-
ctat. Reſectio quattuor miſilium ad patres noui. Illis eni p-
miſſa ſunt & data terrena: que quinq; ſenſibus ſubſiſtunt. Illis
quadrata: id eſt ſoliditas terre viuentium. Deſeruit etiam li-
ber iſte euangelio in nomine: in explanationis ſerie: in ſui di-
gnitate. Dicitur ei hebraice Elle habbozim: grece deuterion:
latine ſecunda lex: non vt quidam dixerunt: altera poſt predi-
ctam. vnde in predictis dicebatur: Locutus eſt dominus. hic
autem: Locutus eſt moſes. Sed ſecunda. i. ſecundo iterata
hoc nomine preſigirans euangelium: quod ſuceſſit legi: cui
nullum ſuccedet. Cum etiam multa breuiter colligit & ſupplet
quedam: formam euangelij preſigurat. Hoc eſt enim abbrevi-
atum verbu quod fecit dominus ſuper terrā: et ſupplet imp-
ſecta legis. vnde: Non veni ſoluere legem: ſed adimplere. Cu
autem hoc opus dicitur adeo dignum: q; manibus regis ge-
ſtari iubeatur: dignitate euangelij aperit: quod ordinatum
eſt in manu mediatoris. Cum ergo ſic ſeruiat euangelio: me-
rito eſt faſciculus dilectus chriſto: non tantum pro ſe quantu
q; offendit roſa i medio rore. Intentio eſt recapitulare p̄dicta
triplici ſine. Et artius memorie commendentur. Et vtilitas
predictozum inculcet. Quod enim vtile eſt ſepe dicere nec
pigrum eſſe debet (vt ait Apoſtolus) nec moleſtum audire.
Et vt duricia in deozum condemnetur: qui totiens dicta nō i-
teſtulerunt. Modus agendi. Premittit quaſi prologus: quo
oſtendit quis ſcripſerit: et quid rē. Poſt memorat graue de-
lictu pro q; perierunt in deſerto: vt hoc timore excitet ad audi-
endum. Poſt ſeparat ciuitates reſugij. Poſt recapitulat di-
cta et facta bona & mala ſupplet. Poſt inbet hunc librum po-
ni i arca: & vij. anno legi omi iſrael i ſcenophagia. Poſt ſub
dit canticum: Audite celſi rē. in memoriam murmuris eozum
& pene obediētie et premiij. Et poſt benedictionis tribuū.
Ultimo de morte moſi.

3 Dec sūt ver.